

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4MCdo/14/2013
Identifikačné číslo spisu:	6410210408
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6410210408.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ Y., bývajúcej v D., W., 2/ Y., bývajúcej v A., 3/ Ing. I., bývajúceho v R. 4/ Ing. H. CSc., bývajúceho v R., všetci zastúpení JUDr. Jánom Hudobom, advokátom v Sliači, Lipová č. 1094/11, proti žalovanej Prvej slovenskej propanbutanovej spoločnosti, a.s., so sídlom v Žiari nad Hronom, SNP č. 1301, IČO: 36 057 673, zastúpenej advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., so sídlom v Košiciach, Štefánikova č. 26, o zaplatenie 8.615,79 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 5 C 10/2011, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. decembra 2012 sp. zn. 13 Co 154/2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. decembra 2012 sp. zn. 13 Co 154/2012 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ď a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

Okresný súd Žiar nad Hronom po tom, čo uznesením zo 14. marca 2011 č.k. 5 C 10/2011-101 zastavil konanie v časti týkajúcej sa istiny vo výške 1.811,04 Eur (nájomné za III. a IV. štvrťrok 2010) a uznesením z 21. novembra 2011 č.k. 5 C 10/2011-144 zastavil konanie v časti týkajúcej sa úroku z omeškania z nájomného za uvedené obdobia, rozsudkom z 21. marca 2012 č.k. 5 C 10/2011 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 898,46 Eur, žalobkyni 2/ sumu 224,61 Eur, žalobcovi 3/ sumu 336,92 Eur a žalobcovi 4/ sumu 336,92 Eur, všetkým spolu s úrokom z omeškania z uvedených súm vo výške 0,02% denne od 6. januára 2009 do zaplatenia, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu žalobcov v časti týkajúcej sa sumy 5.007,84 Eur zamietol, žalobcom 1/ - 4/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy svedočného vo výške 8,23 Eur a žalovanej samostatne svedočné vo výške 8,23 Eur na účet súdu, všetkým v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil len ustanoveniami § 488, § 489, § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobcovia sú podieloví spoluvlastníci pozemku parc. č. XXXX/XX - trávnaté porasty o výmere 6584 m², v kat. úz. Q., zap. na LV č. XXXX, vedenej v KÚ R., Správa katastra Q.. Dňa 2. januára 2009 účastníci uzatvorili zmluvu o nájme pozemku (ďalej len „Zmluva“) na časť vo veľkosti 343 m², polohovo vyznačenej na geometrickom pláne, ktorý tvorí prílohu predmetnej zmluvy.

Dodatkom k tejto Zmluve (ďalej len „Dodatok“) z rovnakého dňa sa zmluvné strany dohodli na náhrade vo výške 105.000,- Sk (3.485,36 Eur) za užívanie pozemku, ktorý je predmetom nájmu podľa Zmluvy za obdobie do 31. decembra 2008 a vyrovnanie dlhu za Y. - predchádzajúcu nájomníčku pozemku vo výmere 300 m² (nesprávne uvedenú ako prenajímateľku) vo výške 100.000,- Sk (3.319,39 Eur) so splatnosťou do tretieho dňa po podpise Zmluvy, s povinnosťou zaplata 50% sumy na účet Y. a 50% na účet Y. s tým, že uhradením sumy 205.000,- Sk budú nároky prenajímateľov za obdobie do 31. decembra 2008 uspokojené. Pre prípad omeškania s platením si strany dohodli v bode 3 Dodatku úrok z omeškania vo výške 0,02% za každý deň omeškania z dlžnej sumy. Súd mal ďalej preukázané, že 1. júna 1998 uzatvorili žalobcovia Zmluvu o nájme s nájomkyňou Y., ktorej nájom skončil 16. septembra 2006 výpoveďou zo strany prenajímateľov. Zmluvou o nájme uzatvorenou 1. septembra 2005 Y. prenajala žalovanej hnuťelný majetok v rozsahu 1 uvedený v bode I. predmetnej zmluvy, z čoho súd prvého stupňa vyvodil záver, že pokiaľ sa žalobcovia domáhajú zaplata sumy vo výške 105.000,- Sk za užívanie pozemku do 31. decembra 2008 a žalovaná od 1. septembra 2005 užívala technologické zariadenie v zmysle uzatvorenej nájomnej zmluvy s Y. vznikla jej povinnosť zaplatiť žalobcom uvedený dlh na nájomnom za užívanie pozemku. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovanou súd aplikoval na túto časť nároku ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je premlčacia doba na uplatnenie tohto práva 3-ročná a za obdobie od 17. septembra 2006 do 26. októbra 2007 je nárok žalobcov premlčaný, v ktorej časti žalobu žalobcov zamietol a žalobcom len vo zvyšku priznal požadovanú náhradu za nájom pozemku do 31. decembra 2008 v podieloch im prislúchajúcich spolu s príslušenstvom. Pokiaľ sa žalobcovia domáhali zaplata sumy 100.000,- Sk podľa Dodatku predstavujúcej dlh predchádzajúcej nájomníčky Y. za obdobie od 1. júna 2005 do 15. septembra 2006, vzhľadom na námietku premlčania vznesenú žalovanou, súd prvého stupňa tento nárok na zaplata požadovanej sumy v celom rozsahu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania štátu súd prvého stupňa odôvodnil § 148 O.s.p. a rozhodnutie o trovách konania účastníkov ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p. a čiastočným úspechom účastníkov v konaní.

Na odvolanie žalobcov aj žalovanej Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 18. decembra 2012 sp. zn. 13 Co 154/2012, rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil. Po preskúmaní veci skonštatoval, že rozhodnutie okresného súdu je vecne správne, pretože súd vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu dostatočnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe zisteného skutkového stavu vec správne právne posúdil a nadväzujúc na to vo veci vecne správne rozhodol. Uviedol, že pokiaľ žalovaná v odvolaní namietala absolútnu neplatnosť Dodatku z dôvodu, že ten nešpecifikuje pozemok, za užívanie ktorého do 31. decembra 2008 je povinná zaplatiť náhradu vo výške 3 485,36 Eur a 3 319,39 Eur, tak predmetný Dodatok nemožno posúdiť ako absolútne neplatný právny úkon pre jeho neurčitosť a nezrozumiteľnosť podľa § 37 Občianskeho zákonníka, pretože v bode 1 Dodatku je výslovne uvedené, že zmluvné strany sa dohodli na náhrade za užívanie pozemku, ktorý je predmetom zmluvy o nájme pozemku, v tam uvedenej výške. V texte Dodatku predchádzajúcemu článku 1 Dodatku sa uvádza, že strany 2. januára 2009 uzavreli medzi sebou zmluvu o nájme pozemku, čo znamená, že pokiaľ je v Dodatku odkaz na zmluvu, v ktorej je pozemok dostatočne špecifikovaný, nemožno tvrdiť, že Dodatok je absolútne neplatný právny úkon pre jeho nezrozumiteľnosť a nepresnosť spočívajúcu v nedostatočnej špecifikácii pozemku. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel ďalej k záveru, že z obsahu Dodatku vyplýva, že ním došlo k urovnaniu sporných záležitostí, ktoré nebolo možné upraviť priamo v zmluve, pretože bez ohľadu na výške nájomného dohodnutej v zmluve sa zmluvné strany v Dodatku dohodli na pohľadávke vzniknutej titulom užívania predmetného pozemku žalovanou do 31. decembra 2008, (t.j. dokedy žalovaná užívala predmetný pozemok bez toho, aby bolo užívanie pozemku ošetrované zmluvou o nájme pozemku) a pohľadávkou vzniknutej neuhradením nájomného Y. a to určitou konkrétnou sumou. Pokiaľ žalobcovia v odvolaní namietali, že okresný súd posudzoval obidva v žalobe uplatnené nároky bez prihliadnutia na ich modifikáciu a uznanie v Dodatku, odvolací súd uviedol, že Dodatok nie je vo svojej podstate uznaním dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka s dôsledkami z toho vyplývajúcimi. Predmetný Dodatok možno vyhodnotiť ako dohodu o urovnaní sporných záležitostí podľa § 537 Občianskeho zákonníka (?) a zároveň ako pristúpenie žalovanej k záväzku Y. podľa § 533 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ išlo o posúdenie námietky premlčania okresným súdom, odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd námietku premlčania posúdil správne. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1

O.s.p., pretože žalobcovia ani žalovaná neboli v odvolacom konaní úspešní.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu na podnet žalobcov podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby dovolací súd tento rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa mimoriadneho dovolateľa bol napadnutým rozsudkom porušený zákon, pričom ochranu práv a právom chránených záujmov účastníka konania nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. S poukazom na ustanovenie § 101, § 585 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. uviedol, že rozsudkom súdu prvého stupňa bolo rozhodnuté bez záveru o právnej povahe záväzkových vzťahov účastníkov konania. Vo vzťahu k čiastke 3 485,36 Eur súd prvého stupňa ustálil, že ide o sumu za užívanie pozemku za obdobie od 17. septembra 2006 do 31. decembra 2008, keď do 16. septembra 2006 mala predmetný pozemok v prenájme Y.. S poukazom na to, že žalovaná sa dovolala premlčania, súd pri použití trojročnej premlčacej doby priznal žalobcom právo iba za obdobie od 27. októbra 2007 do 31. decembra 2008 a vo zvyšku návrh (podaný 27. októbra 2010) vo vzťahu k čiastke 3 485,36 Eur zamietol. Vo vzťahu k čiastke 3 319,39 Eur súd prvého stupňa považoval za zistené, že ide o dlh za obdobie od 1. júna 2005 do 15. septembra 2006. S poukazom na to, že žalovaná sa dovolala premlčania, súd pri použití trojročnej premlčacej doby návrh (podaný 27. októbra 2010) vo vzťahu k čiastke 3 319,39 Eur zamietol. Rozhodnutie, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania bolo odôvodnené tým, že účastníci konania mali v konaní úspech čiastočný (§ 142 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny, keď za správne považoval aj závery súdu prvého stupňa o premlčaní práv. Podľa rozsudku odvolacieho súdu Dodatkom došlo k urovnaniu sporných záležitostí a odvolací súd vyhodnotil Dodatok z časti ako dohodu o urovnaní sporných záležitostí. Pri urovnaní je doterajší záväzok nahradený záväzkom, ktorý vyplýva z urovnania (§ 585 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Na základe urovnania (na základe dohody o urovnaní) tak vzniká nový záväzok. Nový záväzok je záväzkom z nového právneho dôvodu a s novou dobou splnenia. Pri záväzku, u ktorého odvolací súd považoval Dodatok za dohodu o urovnaní (záväzok na zaplatenie 3 485,36 Eur) nemohol odvolací súd vzhľadom na ustanovenie § 585 ods. 3 Občianskeho zákonníka posúdiť začiatok plynutia premlčacej doby zhodne ako súd prvého stupňa (teda ešte pred vznikom tohto záväzku) a nemohol tak závery súdu prvého stupňa o premlčaní práv z tohto záväzku považovať za správne. Generálny dovolateľ vyslovil, že správne právne posúdenie veci vyžadovalo, aby odvolací súd pri posudzovaní správnosti záverov súdu prvého stupňa o premlčaní práv prihliadol z hľadiska určenia začiatku plynutia premlčacej doby (§ 101 Občianskeho zákonníka) na dohodu účastníkov konania o dobe splnenia oboch záväzkov uvedenú v bode 2 Dodatku a preskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu vyžadovala, aby odvolací súd v jeho odôvodnení (§ 157 ods. 2 O.s.p.) uviedol, ako sa pri posudzovaní správnosti záverov súdu prvého stupňa o premlčaní práv vyporiadal s uvedeným dojednaním Dodatku (bod 2) o dobe splnenia záväzkov. Rozsudok odvolacieho súdu podľa názoru generálneho dovolateľa vzhľadom na uvedené spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) a konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie je nepreskúmateľné.

Žalobcovia a žalovaná nevyužili svoje právo a na výzvu súdu sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. a § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu, a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.). Mimoriadnym dovolaním možno

napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale aj dôvodmi uplatnenými v mimoriadnom dovolaní. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O vadu v zmysle § 237 O.s.p. ide vždy vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. generálny dovolateľ nenamietal a tieto vady nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Generálny dovolateľ namietol nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, t.j. namietol, že konanie odvolacieho súdu je v danom prípade postihnuté procesnou vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Vady konania vymedzené v § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú (I. ÚS 56/01). V obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 304/06).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v dovolacom konaní, t.j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo. Jedným z takých dôvodov je aj odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pod ktorým pochybením súdu sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhnovať

dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom i k právnej stránke veci a pod.).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. To platí aj pre výklad a používanie procesnoprávných predpisov.

Vydaniu rozhodnutia súdu musí predchádzať zákonné konanie (fair proces), t.j. taký postup súdu, v ktorom je zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Na zabezpečenie tejto ochrany priznáva Občiansky súdny poriadok účastníkovi procesné práva, medzi ktoré patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcim. Ide o procesné práva, ktoré môže účastník uplatniť nielen v konaní na súde prvého stupňa, ale aj v odvolacom konaní. Realizácia týchto práv v odvolacom konaní je však znemožnená, ak odvolací súd sa síce stotožní s konečným záverom súdu prvého stupňa o (ne)opodstatnenosti žaloby, ale svoje rozhodnutie založí na právnych záveroch vychádzajúcich zo skutočností s ktorými sa prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí nezaoberal a ku ktorým sa neúspešný žalobca nevyjadroval, pretože k tomu nemal dôvod.

V danej veci sa žalobcovia (po čiastočnom späťvzátí žaloby) domáhali zaplattenia sumy 6.804,75 Eur s príslušenstvom na základe Dodatku k zmluve o nájme pozemku z 2. januára 2009, podľa ktorého suma 3.485,36 Eur (105.000,- Sk) mala predstavovať nájomné za užívanie pozemku žalovanou a suma 3.319,39 Eur (100.000,- Sk) nájomné nezaplattené Y., všetko do 31. decembra 2008.

Prvostupňový súd len s poukazom na ustanovenie § 488, § 489, § 100 ods. 1 a § 100 Občianskeho zákonníka žalobe čiastočne vyhovel, keď dospel k záveru, že časť uplatnenej pohľadávky je premlčaná. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že nájomný vzťah Y. skončil 16. septembra 2006 (bez uvedenia, na základe akého dokazovania dospel k takémuto záveru - tu por. aj svedeckú výpoveď Y.), z čoho vyvodil povinnosť žalovanej platiť nájomné za užívanie pozemku od 17. septembra 2006 do 31. decembra 2008 (ktorá mala v nájme 1 hnutelného majetku Y.) bez toho, aby takého svoje rozhodnutie podradil pod určité zákonné ustanovenie, pretože všeobecný odkaz len na § 488 a § 489 Občianskeho zákonníka nie je v žiadnom prípade postačujúci. Rovnako nie je možné zistiť ani to, podľa akého zákonného ustanovenia posúdil súd prvého stupňa povinnosť žalovanej zaplatiť dlh na nájomnom za Y. a to napriek tomu, že niet pochyb o tom, že z Dodatku jednoznačne vyplýva, že ním účastníci sledovali upraviť medzi sebou dva rozličné právne vzťahy. Bez toho, aby vec jednoznačne právne súd prvého stupňa posúdil, rozhodol aj o úplnom, resp. čiastočnom premlčaní práva. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po opätovnom zopakovaní obsahu spisu uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, súd vykonal dostatočné dokazovanie vo veci a vec správne právne posúdil. S poukazom na ustanovenie § 537(!) Občianskeho zákonníka konštatoval, že Dodatok možno vyhodnotiť ako dohodu o urovnaní sporných záležitostí a zároveň ako pristúpenie žalovaného k záväzku Y. vo výške uvedenej v Dodatku. V tomto smere je potrebné považovať rozsudok odvolacieho súdu za nepreskúmateľný, nakoľko nie je zrejmé, z čoho odvolací súd odvodzoval, že súd prvého stupňa posúdil vec správne po právnej stránke, pričom sám v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazuje na ustanovenie § 537 a § 533 Občianskeho zákonníka. Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu totiž nemožno zistiť ako vec posúdil po právnej stránke, keď v jeho odôvodnení len v úvode citoval ustanovenia § 488, § 489, § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého

rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Povinnosť súdov rozhodnutia odôvodniť v súlade s vyššie citovaným ustanovením je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z článku 36 a nasledujúcich Listiny základných práv a slobôd, ktorý predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Stav, kedy rozsudok nespĺňa náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., vo svojich dôsledkoch vedie k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03).

Účastník konania má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Úvahy súdu o skutkových, ale aj právnych záveroch musia byť riadne a zrozumiteľne odôvodnené tak, aby nevznikali pochybnosti o zákonnosti rozhodnutia najmä zo strany účastníkov konania, ktorým je takéto rozhodnutie určené.

Rozhodovacia činnosť súdov predstavuje jeden zo spôsobov realizácie objektívneho práva za účelom nápravy jeho nesprávneho chápania zo strany fyzických a právnických osôb pri realizácii právnych vzťahov. Autoritatívna povaha rozhodovacej činnosti zakladá pre súdy zodpovednosť v zmysle požiadavky náležitého výkladu z hľadiska odbornosti, ktorá však nesmie ísť na úkor všeobecnej zrozumiteľnosti a jednoznačnosti vysloveného právneho názoru. Vyžaduje sa teda, aby súd nielen vyslovil svoj záver, ale aj vyložil úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov a ktoré ho viedli k aplikácii práve zvolených predpisov. V prípade, ak účastník konania vyžaduje, aby sa vec posudzovala podľa iných zákonných ustanovení, súd je povinný zaoberať sa nimi a vyložiť, prečo posúdenie veci v zmysle návrhov účastníka nie je po právnej stránke správne.

V predmetnej veci, s ohľadom na doterajšie rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, vystupuje právna otázka, a to otázka (ne)aplikácie ustanovení ôsmej časti Občianskeho zákonníka.

Nie je teda možné preskúmať správnosť aplikácie právnej normy na zistený skutkový stav v zmysle námietky generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Hoci rozsudok odvolacieho súdu obsahuje vlastné posúdenie veci, z jeho obsahu nie je zrejмый proces úvah, na základe ktorých k týmto právnym záverom odvolací súd dospel a ako sa vypořiadal s námietkami účastníkov obsiahnutými aj v odvolaní.

Nedostatok alebo nezrozumiteľnosť dôvodov rozhodnutia predstavuje závažné procesné pochybenie súdu spočívajúce v odňatí možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), na ktoré je dovolací súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Rozhodnutie vydané v konaní s takouto vadou nemožno považovať za zákonné.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal dovolanie podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Z uvedených dôvodov preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd

ďalšími námietkami generálneho prokurátora Slovenskej republiky uvedenými v mimoriadnom dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.